

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФІ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

« 12 грудня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ПРАВОВА ОХОРОНА ДОВКІЛЛЯ
ВК14**

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
ступінь вищої освіти	бакалавр
галузь знань	26 Цивільна безпека (К Безпека та оборона)
спеціальність	262 Правоохоронна діяльність (К9 Правоохоронна діяльність)
освітня програма	Правоохоронна діяльність

Розробник програми: к.ю.н., доц. Антонюк Уляна Василівна

Затверджено на засіданні кафедри цивільного та господарського права і процесу (протокол № 1 від 27.08.2025 р.) та актуалізовано, відповідно до рішення Вченої ради (протокол № 5 від 12.12.2025 р.)

Завідувач кафедри цивільного та господарського права і процесу

Андрій РОМАНЮК

Керівник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Сергій ТОМИН

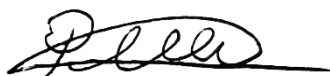
Науково-методична рада (протокол № 3 від 12.12.2025 р.)

Голова науково-методичної ради

Олександр ФЕЛИК

Заступник директора

Олександр ФЕЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Опис освітнього компонента

Назва освітнього компонента	<u>Правова охорона довкілля</u> <u>Legal protection of the environment</u>
------------------------------------	---

Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» (галузі знань К «Безпека та оборона» за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність» – в редакції постанови КМУ від 30.08.2024 р. № 1021 для набору з 2025 року включно)
-------------------------	--

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредит / год
перший (бакалаврський) рівень	Денна, заочна форма навчання	В	3	6	денна ф/н – 3/90, заочна ф/н – 3/90
Короткий опис предметної сфери	<p>Навчальна дисципліна «Правова охорона довкілля» – вибіркова навчальна дисципліна, яка спрямована на опанування та розвиток знань щодо охорони і захисту довкілля, раціонального природокористування та забезпечення екологічних прав.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає ознайомлення із державно-правовим механізмом забезпечення охорони довкілля як одним із ключових напрямків діяльності державних органів та спеціалізованих правоохоронних органів у сфері природокористування, забезпечення екологічної безпеки та захисту навколишнього середовища.</p> <p>Систему дисципліни складають теми, де розкриваються питання щодо теоретико-правових засад охорони довкілля, системи прав у сфері довкілля та гарантій їх реалізації і захисту, змісту управлінських функцій з охорони довкілля, поняття і видів юридичної відповідальності за порушення довкілльового законодавства, особливостей правового режиму використання і охорони окремих природних ресурсів (земель, вод, надр, повітря тощо). Вивчення навчальної дисципліни також передбачає ознайомлення, з точки зору регіонального контексту, зі специфікою та особливостями охорони довкілля і природних ресурсів Карпатського регіону України, зокрема, правового режиму охорони і забезпечення сталого розвитку лісів, біорізноманіття, екологічної мережі Карпатського регіону України.</p> <p>Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни сприятимуть вільному орієнтуванню в основних положеннях довкілльового законодавства України.</p>				

Викладач освітнього компонента	Антонюк Уляна Василівна Доцент кафедри цивільного та господарського права і процесу Івано-Франківського інституту «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 215 Antoniuk.ulyana@gmail.com
---------------------------------------	---

Мова викладання	Українська
------------------------	------------

Передумови	Вивчення навчальної дисципліни «Загальна теорія держави і права», «Організація роботи правоохоронних органів України», «Конституційне право».
-------------------	---

Пострекізити	Є підґрунтям подальшого вивчення дисциплін еколого-правового спрямування щодо охорони і захисту довкілля у правоохоронній діяльності.
---------------------	---

2. Структура освітнього компонента

Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	30	14
• лекційні заняття, год.	14	8
• практичні/семінарські заняття, год.	16	6
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	60	76
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	15	15
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	45	61
Екзамен	-	-
Залік	+	+

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета навчальної дисципліни	Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на підготовку здобувачів освіти та висококваліфікованих кадрів для правоохоронних органів, а також інших державних органів, що здійснюють правоохоронну діяльність у сфері охорони довкілля, раціонального природокористування та забезпечення екологічної безпеки Основна мета вивчення навчальної дисципліни полягає у поглибленому теоретичному та прикладному розумінні державно-правового механізму забезпечення охорони довкілля у правоохоронній діяльності.
Завдання навчальної дисципліни	Основним завданням вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти знань, умінь та навичок, які будуть застосовуватись у правоохоронній діяльності щодо забезпечення екологічної безпеки, захисту довкілля і раціонального природокористування.

Результати освітнього компонента

Сим вол РН	Внаслідок вивчення ОК студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
------------	--	-------------------------	------------------------------	---------------------------------

1	Формування знань з державно-правового механізму забезпечення охорони довкілля та міжнародних і європейських екологічних стандартів та їх вплив на національне довкілляве законодавство.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/прак тичних заняттях
2	Засвоєння знань щодо природи, особливостей, системи та видів прав у сфері довкілля та забезпечення екологічної безпеки, гарантій їх реалізації та захисту.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/прак тичних заняттях
3	Удосконалення знань щодо системи та видів державних органів екологічного управління, особливостей здійснення ними управлінських функцій у сфері довкілля та їх розмежування.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/прак тичних заняттях
4	Формування знань щодо поняття, підстав, видів юридичної відповідальності за правопорушення проти довкілля, раціонального природокористування, і забезпечення екологічної безпеки та особливостей її застосування.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/прак тичних заняттях
5	Формування вміння реалізовувати завдання щодо попередження, запобігання, і профілактики правопорушень проти довкілля, раціонального природокористування та забезпечення екологічної безпеки.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/прак тичних заняттях
6	Формування вміння застосовувати норми чинного законодавства щодо правового режиму використання і охорони природних ресурсів (земель, вод, надр, повітря), а також оволодіти знаннями щодо особливостей правової охорони і забезпечення	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/прак тичних заняттях

	сталого розвитку природних ресурсів Карпатського регіону: лісів, екологічної мережі, біорізноманіття тощо.			
7	Оволодіння навичками самостійної роботи з текстами міжнародних конвенцій та актів національного законодавства щодо правової охорони довкілля України в цілому, та Карпатського регіону, зокрема.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
8	Виробити вміння щодо застосування понятійно-категоріального апарату у сфері правової охорони довкілля, раціонального природокористування, гарантування екологічної безпеки, забезпечення екологічних прав, свобод громадян та їх захисту.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Залік, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі програмні результати навчання:
РН3	Розуміти та професійно застосовувати понятійний апарат права та правоохоронної діяльності.
РН4	Формулювати і перевіряти гіпотези, виокремлювати юридично значущі факти, виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діях і явищах для прийняття оптимального рішення в конкретних ситуаціях.
РН5	Розробляти тексти, документи з питань професійної діяльності, вільно спілкуватися українською та іноземною мовами.
РН8	Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах, аналізувати і оцінювати її для повного та всебічного встановлення обставин, необхідних для виконання професійних завдань.
РН10	Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.
РН11	Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
РН13	Знати і розуміти вимоги законодавства, здійснювати кваліфікацію адміністративних та кримінальних правопорушень, грамотно оформлювати процесуальні документи, що використовуються під час провадження у справах про адміністративні та кримінальні правопорушення, застосовувати превентивні та примусові поліцейські заходи.
РН23	Розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми правоохоронної діяльності щодо надання адміністративних послуг, здійснення правової охорони довкілля як з боку державних, так і не державних інституцій.

Формування та розвиток компетентностей

Посилання на шифр комп-сті	Вивчення ОК передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:
ІК	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності.
ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК11	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК3	Здатність до критичного мислення та системного аналізу правових явищ.
СК4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.
СК5	Здатність визначати придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
СК10	Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.
СК18	Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення правопорушення.
СК20	Здатність забезпечувати виконання спеціалізованих задач та вирішення практичних проблем правоохоронної діяльності щодо надання адміністративних послуг, здійснення державного та громадського контролю, правової охорони довкілля.

Технологія навчання	Змішане навчання (аудиторне навчання, поєднане із частковим застосуванням електронного навчання і дистанційних технологій)
---------------------	--

4. Програма та тематичний план освітнього компонента	
Програма освітнього компонента	<u>Правова охорона довкілля</u> <u>Legal protection of the environment</u>

Лекційні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на ПРН дисципліни	ДФ год.	ЗФ Год
Тема 1.	Теоретико-правові засади охорони довкілля	ПРН 3,4,8,11,23	2	2
Тема 2.	Права у сфері довкілля та гарантії їх забезпечення	ПРН 3,4,5,8,10,11,23	2	2
Тема 3.	Управління у сфері охорони довкілля	ПРН 3,4,8,10,11,23	2	0
Тема 4.	Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони довкілля	ПРН 3,4,5,8,10,11, 13,23	0	0
Тема 5.	Правовий режим охорони і використання земель	ПРН 3,4,5,8,10,11, 13,23	0	0
Тема 6.	Правовий режим охорони атмосферного повітря	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	2	2
Тема 7.	Правовий режим охорони і використання вод	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	2	0
Тема 8.	Правовий режим охорони і використання надр	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	2	0
Тема 9.	Правовий режим охорони та сталого розвитку лісів, біорізноманіття, екологічної мережі Карпатського регіону України	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	2	2
Всього			14	8

Практичні, семінарські, лабораторні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на ПРН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Теоретико-правові засади охорони довкілля	ПРН 3,4,8,11,23	2	0
Тема 2.	Права у сфері довкілля та гарантії їх забезпечення	ПРН 3,4,5,8,10,11,23	2	2
Тема 3.	Управління у сфері охорони довкілля	ПРН 3,4,8,10,11,23	2	2
Тема 4.	Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони довкілля	ПРН 3,4,5,8,10,11, 13,23	2	2
Тема 5.	Правовий режим охорони і використання земель	ПРН 3,4,5,8,10,11, 13,23	2	0
Тема 6.	Правовий режим охорони атмосферного повітря	ПРН 3,4,5,8,10,13,23	2	0
Тема 7.	Правовий режим охорони і використання вод	ПРН 3,4,5,8,10,13,23	2	0
Тема 8.	Правовий режим охорони і використання надр	ПРН 3,4,5,8,10,13,23	0	0
Тема 9.	Правовий режим охорони та сталого	ПРН	2	0

	розвитку лісів, біорізноманіття, екологічної мережі Карпатського регіону України	3,4,5,8,10, 13,23		
Всього			16	6

Самостійна робота				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФН	ЗФН
Тема1.	Теоретико-правові засади охорони довкілля	ПРН 3,4,8,11,23	4	6
Тема2.	Права у сфері довкілля та гарантії їх забезпечення	ПРН 3,4,5,8,10,11,23	4	6
Тема3.	Управління у сфері охорони довкілля	ПРН 3,4,8,10,11,23	4	6
Тема4.	Юридична відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони довкілля	ПРН 3,4,5,8,10,11, 13,23	5	7
Тема5.	Правовий режим охорони і використання земель	ПРН 3,4,5,8,10,11, 13,23	4	6
Тема6.	Правовий режим охорони атмосферного повітря	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	4	6
Тема7.	Правовий режим охорони і використання вод	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	4	6
Тема 8.	Правовий режим охорони і використання надр	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	5	6
Тема 9.	Правовий режим охорони та сталого розвитку лісів, біорізноманіття, екологічної мережі Карпатського регіону України	ПРН 3,4,5,8,10, 13,23	5	6
Підготовка до семестрового контролю			6	6
Всього			45	61

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
1.	Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Есе та/або реферат (доповідь) являє собою інформаційне повідомлення, результат індивідуальної думки та враження з поглибленого дослідження індивідуально обраної здобувачем теми (окремих питань навчальної дисципліни) та має бути підкріпленим науково-літературною базою та/або прикладами із практики.	ПРН 3,4,5,8,10, 11,13,23	8	8
2.	Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою та підготовка доповіді, у якій	ПРН 3,4,5,8,10,	7	7

	дається зведена характеристика певного питання, проблеми, теми, що базується на інформації, здобутій із документів.	11,13,23		
Всього			15	15

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	<p>Актуальні проблеми земельного, аграрного та екологічного права в умовах сучасних викликів і загроз: матеріали круглого столу, присвяченого 100-річчю з дня народження д.ю.н., проф. Вовка Ю.О. (Харків, 12 травня 2023 року)/ за заг. ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2023. 470 с.</p> <p>Алексеева Є., Мелень-Забрамна О. Застосування Європейської конвенції з прав людини для захисту екологічних прав та довкілля: посібник, 2-ге вид. Львів: «Манускрипт», 2025. 532 с.</p> <p>Гамор Ф. Від української ініціативи – до транс'європейського об'єкта Всесвітньої природної спадщини. / Всесвітнє визнання букових пралісів Карпат: історія та менеджмент»: монографія. Друге, доповнене видання. ФОП Сабов А.М., Ужгород, 2019. 300 с.</p> <p>Гетьман А.П. Екологічне право України: підручник. Харків: Право, 2021. 552 с.</p> <p>Довкілля – мовчазна жертва війни. Як довго це триватиме? / С. Баран, О. Кравченко, О. Мелень-Забрамна, О. Шумило-Тапіола; за ред. О. Кравченко. Львів: «Манускрипт», 2024. 64 с.</p> <p>Екологічне право України: курс лекцій / за ред. д-ра юрид. наук, проф. кафедри аграрного, земельного та екологічного права НУОЮА Каракаша І. І. Одеса: 2020. 321 с.</p> <p>Екологічне право у схемах та визначеннях: навч. посіб. / кол. авт.; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. К. Р. Резворович. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. 188 с.</p> <p>Екологічне право України. Спеціальна та Особлива частини: підруч. / Краснова М.В., Краснова Ю.А. Київ: НУБіП України. 2023. 278с.</p> <p>Екологічне право: підручник / А.П. Гетьман, Г.В. Анісімова, Є.П. Суєтнов та ін.; за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2024. 1008 с.</p> <p>Екологічний стан сільських населених пунктів Західного регіону та заходи для еколого-безпечного функціонування агроєкосистем: науково-практичні рекомендації / Г.В. Давидюк, Л.І. Шкарівська, І.І. Клименко, та інші. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2023. 76 с.</p> <p>Еколого-правові, науково-освітні та транс'європейські аспекти впровадження Карпатської конвенції та Протоколів до неї. Матеріали Міжнародного «круглого столу» (3 жовтня 2024 року, м. Рахів, Україна). Відп. ред. Гамор Ф.Д.. Ужгород, 2024. 474 с.</p> <p>Земельне право України: підручник. 3-тє вид.; за ред. М.В. Шульги. Харків, 2023. 592 с.</p> <p>Краснова М. В., Краснова Ю. А. Екологічне право України. Загальна частина: підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2021. 191 с.</p> <p>Краснова М.В., Краснова Ю.А. Реалізація та захист екологічних прав громадян: теоретико-правові аспекти: наукове видання. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. 148 с.</p> <p>Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людства: навч. посібник. 2-ге вид., допов. і перероб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 188 с.</p> <p>Кримінальні правопорушення проти довкілля (основні положення кримінально-правової характеристики): навчальний посібник / О.О. Дудоров, Д.В. Каменський, Р.О. Мовчан, Є.О. Письменський / за ред. О.О. Дудорова, Р.О. Мовчана. Київ: Норма права, 2024. 468 с.</p> <p>Природоохоронні території Карпат: виклики та перспективи сталого</p>

розвитку: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Косів, Івано-Франківська обл., 15-16 травня 2025 року). Харків: «Діса плюс», 2025. 240 с.

Сучасні теоретичні та прикладні засади права природокористування в національній еколого-правовій доктрині: монографія / за заг. ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2023. 912 с.

Юридична відповідальність за екологічні правопорушення: навч. посіб. / Т.К. Оверковська, Н.М. Опольська; Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ТОВ "ТВОРИ", 2020. 252 с.

Нормативно-правові джерела:

Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат від 22 травня 2003 року (Конвенцію ратифіковано Законом № 1672-IV від 07.04.2004 року) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_164#Text

Конвенція Ради Європи про захист довкілля засобами кримінального законодавства від 04.11.1998 року № 172 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU98252>

Конвенція Ради Європи про захист довкілля через кримінальне право (ухвалено 14.05.2025 року) URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/260887.html>

Про охорону навколишнього природного середовища: закон України від 25 червня 1991 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 41. Ст. 54

Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-14 зі змінами URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

Лісовий кодекс України від 21 січня 1994 року № 3852-12 зі змінами URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3852-12>.

Водний кодекс України від 06 червня 1995 року № 213/95-вр зі змінами URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/213/95-вр>.

Кодекс України про надра від 27 липня 1994 року № 132/94-вр зі змінами URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/132/94-вр>.

Кримінальний кодекс України від 05 квітня 2001 року № 2341-III зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-X зі змінами URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>

Про природно-заповідний фонд: закон України від 16 червня 1992 року № 2456-12 зі змінами в ред. від 14 липня 2011 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12.#Text>

Про екологічну мережу: закон України від 24 червня 2004 року № 1864-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text>

Про охорону атмосферного повітря: закон України від 21 червня 2001 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2707-12#Text>.

Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності у сфері довкілля та щодо цивільного захисту на період дії воєнного стану і у відбудовний період: закон України від 15 березня 2022 року № 2132-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2132-20#Text>.

Про тваринний світ: закон України від 13 грудня 2001 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2894-14#Text>

	<p>Про Червону книгу України: закон України від 07 лютого 2002 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3055-14#Text</p> <p>Про заборону на проведення суцільних рубок у гірських ялицево-букових лісах Карпатського регіону: закон України від 10 лютого 2000 року № 1436-III URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1436-14#Text</p> <p>Концепція розвитку гірських територій Українських Карпат: розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 232-р URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232-2019-%D1%80#Text</p> <p>Стратегія виконання Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат: розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 січня 2007 р. N 11-р URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2007-%D1%80#Text</p> <p>Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України: постанова Кабінету міністрів України від 19 квітня 2017 р. № 275 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF#Text</p> <p>Про затвердження Положення про державну лісову охорону, лісову охорону інших лісокористувачів та власників лісів: постанова Кабінету міністрів України від 16 вересня 2009 р. № 976 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/976-2009-%D0%BF#Text</p> <p>Про Програму охорони навколишнього природного середовища Івано-Франківської області на 2026-2030 роки: рішення Івано-Франківської обласної ради від 19.12.2025 року № 1361-45/2025 URL: https://orada.if.ua/decision/1361-45-2025/</p>
--	--

<p>Список допоміжних джерел</p>	<p>Антонюк У.В. Правові аспекти охорони довкілля в Україні в умовах військової агресії у 2022 році. <i>Право та державне управління</i>. 2022. № 1. С.74-80.</p> <p>Антонюк Л.В., Антонюк У.В. Забезпечення хімічної безпеки в Україні: медико-правові аспекти. <i>Ампаро</i>. 2023. № 2. С. 19-24.</p> <p>Антонюк У.В. Правові аспекти доступу до екологічної інформації в Україні в умовах воєнного стану. <i>Київський часопис права</i>. 2023. № 1. С.136-141.</p> <p>Антонюк У.В. Правові засади доступу до інформації про якість харчових продуктів у контексті забезпечення екологічних прав в Україні. <i>Порівняльно-аналітичне право</i>. 2020. № 1. С. 274-277.</p> <p>Антонюк У.В. Права у сфері довкілля: національна та міжнародна концепції. <i>Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Global Directions in Scientific Research and Technological Development»</i> (January 27-29, 2025. Valencia, Spain). European Open Science Space, 2025. 131 p. С. 38-40.</p> <p>Антонюк У. В. Практикум «Екологічне право»: Навчально-методичний посібник, 2-ге вид., доп. і змін. Івано-Франківськ: ФОП Голіней О.В., 2025. 152 с.</p> <p>Антонюк У.В. Протидія екологічним правопорушенням в Україні в умовах воєнного стану. <i>Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Modern Problems of Science and Technology»</i> (September 22-24, 2025, Tallinn, Estonia). European Open Science Space, 2025. 150 p. С.80-82.</p> <p>Антонюк У. В. Правові аспекти охорони земель в Україні. <i>Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference «Scientific Exploration: Bridging Theory and Practice»</i> (March 24-26, 2025. Berlin, Germany). European Open Science Space, 2025. 343 p. P. 106-108.</p> <p>Антонюк У. Охорона довкілля органами поліції в Україні: окремі</p>
---------------------------------	--

аспекти. *Modern Science: Research, Economy and Innovation: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference*. International Scientific Unity. (October, 22-24, 2025, Zagreb, Croatia). 2025. С. 135-138.

Бринзанська О. Конвенція Ради Європи про захист довкілля засобами кримінального права 2025 року як новий інструмент протидії злочинам проти довкілля. Верховний суд: портал сучасного права. 2025. 03 вересня. <https://so.supreme.court.gov.ua/authors/1548/konventsiia-rady-evropy-pro-zakhyst-dovkillia-zasobamy-kryminalnoho-prava-2025-roku-iaak-novy-instrument-protydii-zlochynam-proty-dovkillia>

Вереша Р. В., Кучинська О. П., Ковтун О. М. Екоцид у національному та міжнародному кримінальному праві: сучасні виклики та перспективи нормативно-правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2023. Вип. 78 (2). С. 152–159.

Балюк Г.І., Власенко Ю.Л., Ковальчук Т.Г. Суб'єктивні екологічні права громадян України: правові проблеми змісту і реалізації. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. Випуск 06. С.425-434.

Дудоров О.О., Письменський Є.О., Мовчан Р.О. Кримінально-правова охорона лісу в Україні: монографія. К.: Норма права, 2023. 520 с.

Кірін Р.С. Актуальні проблеми урбоекоекологічного права: монографія. НАН України, Інститут економіко-правових досліджень імені В.К. Мамутова. Київ, Дніпро: Журфонд, 2023. 351 с.

Кабаль М.В., Беркела Ю.Ю. Мережа природоохоронних територій в лісах Українських Карпат: сучасний стан та перспективи розвитку. *Природа Карпат: науковий щорічник Карпатського біосферного заповідника та Інституту екології Карпат НАН України*. 2021. № 1(6). С. 34-37

Кобецька Н.Р. Конституційні засади інституту екологічних прав у польській правовій системі. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія ПРАВО*. 2024. Випуск 84: частина 2. С. 187-194.

Мелень-Забрамна О. Участь громадськості в прийнятті рішень та документів довкіллевого характеру: посібник / О. Мелень-Забрамна [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів : «Компанія “Манускрипт”», 2021. 40 с.

Мороз Г.В. Взаємодія публічних і приватних інтересів в екологічному праві України: монографія. Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника. Івано-Франківськ: Плай, 2022. 353 с.

Новак Т.С., Капшлова О., Браніцький О.М. Екологічні ризики пов'язані з воєнними діями: поняття та ознаки. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. Випуск 03. С.262-267.

Онщенко О.Ю. Правові засади добування (придбання) диких тварин з метою їх утримання і розведення у напіввільних умовах і неволі: монографія. Харків: Право, 2024 . 232 с.

Пилипенко П. Д., Вашишин М. Я. Європейська модель екологічного інспектування: виклики у формуванні наднаціонального механізму екологічного контролю. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2025. № 2. С. 31-36.

Подолання екологічних ризиків та загроз для довкілля в умовах надзвичайних ситуацій – 2022: колективна монографія / за ред. М.С. Мальованого і О.В. Степової. Київ, 2022. 664 с.

Покиньючерда В.Ф., Беркела Ю.Ю. Від Карпатського біосферного заповідника до Карпатського біосферного резервату ЮНЕСКО – алгоритм успіху: *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції з нагоди 55-річчя організації Карпатського заповідника та 30-річчя затвердження*

	<p>в Україні біосферних заповідників (Україна, м. Рахів, 21 листопада 2023 року). Рахів, 2023. С. 244-251.</p> <p>Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Івано-Франківській області за 2024 рік: Івано-Франківська обласна державна (військова) адміністрація, Управління екології та природних ресурсів. Івано-Франківськ, 2025. 140 с. URL: https://www.if.gov.ua/storage/app/sites/24/uploaded-files/regionalna-dopovid-2024.pdf</p> <p>Савчин А.М. Екологічне оцінювання як конституційна гарантія реалізації права на безпечне довкілля. <i>Аналітично-порівняльне правознавство</i>. 2024. Випуск 03. С.268-271.</p> <p>Суєтнов Є.П. Екосистемний підхід як основа Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат. <i>Екологічне право</i>. 2020. Вип. 2. С. 21-26.</p> <p>Шутяк С. Доступ до правосуддя у справах із захисту довкілля / С. Шутяк [за заг. ред. О. Кравченко]. Львів: Видавництво «Компанія «Манускрипт», 2021. 148 с.</p>
--	---

Інформаційні ресурси в Інтернеті	<p>http://zakon.rada.gov.ua Офіційний веб-сайт Верховної Ради України</p> <p>http://www.kmu.gov.ua Урядовий портал України</p> <p>https://npu.gov.ua/ Офіційний вебпортал Національної поліції України</p> <p>https://me.gov.ua/?lang=uk-UA Офіційний веб-сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України</p> <p>https://ecozagroza.gov.ua/ Офіційний веб-сайт «ЕкоЗагроза»</p> <p>https://www.davr.gov.ua/ Офіційний веб-сайт Державного агентства водних ресурсів України</p> <p>http://darg.gov.ua Офіційний веб-сайт Державного агентства з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм України</p> <p>https://forest.gov.ua/ Офіційний веб-сайт Державного агентства лісових ресурсів України</p> <p>http://dazv.gov.ua Офіційний веб-сайт Державного агентства України з управління зоною відчуження</p> <p>http://www.geo.gov.ua Офіційний веб-сайт Державної служби геології та надр України</p> <p>http://land.gov.ua Офіційний веб-сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру</p> <p>http://www.dei.gov.ua Офіційний веб-сайт Державної екологічної інспекції України</p> <p>https://karpatireg.dei.gov.ua/ Офіційний веб-сайт Державної екологічної інспекції Карпатського округу</p> <p>http://www.dsns.gov.ua Офіційний веб-сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій</p> <p>https://dpss.gov.ua/ Офіційний веб-сайт Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.</p> <p>https://dspace.onua.edu.ua/home Репозитарій (відкритий електронний архів) Національного університету «Одеська юридична академія».</p>
----------------------------------	---

6. Контрольні заходи	
Методи діагностики знань (контролю)	<p>Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань студентів.</p> <p>Методи поточного контролю:</p> <p>Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних</p>

	<p>завдань, тестові завдання, проектний метод (складання типових документів); кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри.</p> <p>Проміжний контроль. Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення проміжного контролю: контрольна робота, колоквиум.</p> <p>Індивідуальне завдання. Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації з питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Аналіз законодавства та судової практики. Здобувач освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження. Аналітичний (критичний) огляд наукових публікацій за заданою тематикою та підготовка доповіді, у якій дається зведена характеристика певного питання, проблеми, теми, що базується на інформації, здобутій із документів.</p> <p>Підсумковий контроль. Проводиться у формі заліку.</p>
--	--

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)			
Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	60		
• усне опитування	30	Групове та індивідуальне	РН 3,4,5,8,10,11,13,23
• індивідуальні завдання	15	Індивідуальне	РН 3,4,5,8,10,11,13,23
• вирішення практичних завдань	15	Індивідуальне	РН 3,4,5,8,10,11,13,23
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	40		
• письмова компонента	20	Індивідуальне	РН 3,4,5,8,10,11,13,23
• усна компонента	20	Індивідуальне	РН 3,4,5,8,10,11,13,23

Шкала та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною Шкалою	
				Екзамен	Залік

90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

7. Інші застереження щодо вивчення освітнього компонента

Вимоги викладача:	<p>Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, самостійна робота та опрацювання рекомендованої літератури і матеріалів є необхідною умовою.</p> <p>Користування електронними пристроями (телефони, планшетні ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та у відповідних до навчального курсу цілях.</p>
Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	<p>Великий обсяг законодавчої бази та літератури, необхідної для засвоєння, динамічність внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів. Наявність значного різноманіття наукових поглядів з приводу питань, що вивчаються в межах курсу.</p> <p>Можливе певне ускладнення при вивченні матеріалу стосовно методологічних підходів при співвідношенні вітчизняних та зарубіжних наукових концепцій з точки зору специфіки недостатнього рівня їх соціокультурної обумовленості та недостатнього рівня понятійно-категоріального апарату у студентів.</p> <p>Також передбачаються деякі труднощі в роботі з новітньою літературою та матеріалами іноземною мовою у студентів з низьким рівнем відповідного мовного знання.</p>